

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. Kérjük az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Előfizetési felhívás

„Torontál”
1879. é. 2-dik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megteenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjen.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstautalvánnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleit. Fer. Pál könyvnyomdája) czimzendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Fél évre 3 ft. — kr.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
Nagy-Becskerek, 1879. évi márczius 27-én.

A „Torontál” kiadóhivatala.

Szegény Torontál!

A képviselőház megszavazott egy új vasuti törvényjavaslatot s engedélyezte a „mezőtúr-szarvasi” vasut kiépítését.

Jól tette, ha megszavazta s azt hiszszük, hogy megszavazná a „kikinda-beckerekit” is, ha a közlekedési minster urban volna egy kis jó akarat megyénk iránt.

Mindenki tudja, hogy a közlekedési eszközök hiánya régóta hangsúlyozott baja a magyar alföldnek. Bő termés idején képtelen értékesíteni terményeit, ha pedig termés nincs, akkor meg képtelen megszerezni szükségleteit a feneketlen sártengerben.

A „mezőtúr-szarvasi” vasut engedélyezése érdekében a képviselőházban elmondott ministeri indokolást helyeseljük, de hozzátesszük azt is, hogy a mi érdekeink a „mezőtúr-szarvasi” vasut kiépítésénél sokkal fontosabbak és életbevágóbbak.

S minket kérelmeinkkel mégis mindig elutasít a közlekedési minster úr!

A „mezőtúr-szarvasi” vasutról a képviselőházban úgy nyilatkoztak, „hogy az új tünemények egyike, melyet egyértelmű örömmel üdvözöl az egész ország.” E vasut, mely a közlekedéstől különben teljesen elzárt, termékeny vidéket nyit meg a nagy forgalomnak, mindig figyelmet érdemlő tárgy; de kétszeresen figyelmet érdemel oly esetben, minő a „mezőtúr-szarvasi” vasut, mely az állam minden támogatása nélkül, egyedül magának az illető vidéknek helyes érzékekkel gyakorolt áldozatkészsége által jő létre.

A „kikinda-beckerekit vasut” engedélyezése is kiépítése épen ily módon hajlatott volna végre.

A „mezőtúr-szarvasi” vasut kiépítése indokolásában, illetőleg annak érdekében az hangsúlyoztatják, hogy „Szarvas városa 22.000 lakossal s mintegy 57.000 katastralis holdnyi területtel bír; utai, a legszárabb idők kivéve, telje-

sen járhatatlanok, aminél fogva igen természetesen, hogy forgalma is szünetel; az utépítés lehetetlen, miután fedő és építési anyag oly messziről szállítandó, hogy azt pénzüsszeggel győzni majdnem lehetetlen lenne.” — Tehát, ha valahol — itt bizonyosan szükséges a localis vasut-építés.

Torontálmegye közgyűlése a „kikinda-beckerekit” vasut érdekében már többször felírt, küldöttségileg kérelmezett, épen azon indoklással és érveléssel támogatva kérvényét, a melyet fentebb jelezünk, s mely a „mezőtúr-szarvasi” vasut érdekében elmondott. Továbbá, megyénk sem kérte a kormány segítségét, nem kért garancia-vállalást, csak azt kérte, „hogy engedje meg a közlekedési minster, hogy a megye közmunkaváltásának felé a vasut kiépítése érdekében használhassa fel.” — Itt is az évi törlesztés, mint a „mezőtúr-szarvasi” vasutnál, 30.000 forintnál nem ment volna többre.

Meg volt a vállalkozó is, — de nem volt meg a minster úrban a jó akarat. A vasut kiépítésének kivitele elé nehézségeket gördítettek, a melyek a mai napig is fennállanak. Szóval, vasutunk engedélyezésén egy átok fekszik, amelynek eltávolításához nagy összetartásra lesz szükség.

Ugy látszik, hogy bennünket a közlekedési minsterium arra akar kárhóztatni, hogy mint a bolygó lidércek továbbra is bolyogjunk a kikinda-beckerekit országutunk csufolt sártengerében azért, mert a magas kormány intencióját mindig helyesléssel és elismeréssel fogadtuk, s feltétlenül támogattuk mindig azt a pártot, a melynek ez a magas kormány a kifolyása.

Hát vasutat nem akarnak adni városunknak, ezen gazdag gabonatermő vidéknek?

Ám legyen!

De ha vasutat nem, akkor adjanak egy becsületes államutat, és pedig következő utat Beckerekétől Kikindáig (mert sarat sárra hordani örülség, mutatja a mostani kezelés); majd meglátjuk, melyik kerül többre, a localis vasut, vagy egy köből épített államut?

A türelemnek is meg van a maga határa. Azért ne csodálkozzék a magas kormány sem azon, hogy az elkeseredés hangján panaszojunk el főbajunkat.

Egyedüli támaszunk és jó akaróink ez ügyben is megyénk főispánja. Képviselőink a választás előtt mindent ígérnek. Választás után elfeledték azt, amit jóakarólag magok ajánlottak, pedig egyik képviselőnk államtitkár a közlekedési minsteriumban.

Azt kérjük most olvasóinktól, hogy nem mondunk — e igazat, ha nyíltan kijelentjük, hogy a magas kormány e mostoha bánásmódját nem érdemeltük meg.

Fegyelmi eljárásunk.*

(Dr. Stassik Ferencz, tisztelbeli főügyész úrtól.)

„Szabadság nélkül nincs kifejlődés, valamint a nap meleg sugarai nélkül a föld termékeny; de valamint a leghasznosabb növények nem az aequatori forró, hanem a mérsékelt éghajlatokban teremnek: ugy a szabadság is csak ott termékeny, hol rend által mérsékeltetett.”

Báró Eötvös Józsefnek ez arany szavai (Reform. 58. l.) jutnak eszünkbe, valahányszor községi és köztörvényhatósági törvényeinknek egyik vagy másik intézményére tekintünk és sajnosan kell tapasztalunk, hogy azokban ha meg van óva a terményítő szabadság, hiányzik a rend; és ha emez meg volna, nélkülözök amazt.

* Ez értekezést szerző engedelmével a kitünően szerkesztett „Közigazgatási Lapok”-ból vesszük át. (Szerk.)

Ujabb közigazgatási törvényeink szaggatottak, rendszeretlenek, összhangzástalanok, az illetősegi és hatáskörökét összezávarók, érdemleges intézkedésekben kasztikusok és oly nyulokonyak, hogy a legtagabb értelmezést megengedik.

Ezen intézkedések közül csak egyet emelünk ki: a közigazgatási tisztviselők fegyelmi eljárásait akep, mikép azt az 1876. évi V., VI. (II. rész) és VII. t.-cz. nem hogy szabályozták, hanem összekuszáltak.

Mi a községi és köztörvényhatósági tisztviselők és hivatalnokok irányában a legmervebb szigorú tartjuk szükségesnek; mert ha a választási rendszer igazságtalan erélyei érdemtelment emelnek a hivatalnok állásra, legyen meg legalább a törvényben téve minden, ami az ily érdemtelnek eljárását ellenőrizze, annak veszelyeit a közönségről gyorsan elhárítsa, és így magát a választási rendszert korrigálja.

E szigorú keresztülvitelére pedig első keltek, hogy a törvény nem tunya általánosságban, taxatióban mozogva, hanem határozottan körülírt elvi szempontokból jelölje meg a fegyelmi vétségek eseteit.

E tekintetben törvényeink teljesen elhibáztak.

Az 1875. V. t.-cz. 18. §-a a fegyelmi vétségeknek három nemét különbözteti meg; szerinte a községi előjáróság tagja ellen fegyelmi eljárásnak van helye:

a) ha megsérti vagy hanyagul teljesíti a törvényben és szabály- vagy kormányrendeletekben megszabott kötelességet vagy azok teljesítésére képtelenné bizonyul;

b) ha a törvényhatóság, illetőleg a kormány által nyilván vagy hallgatóság még helyben nem hagyott vagy megismertett olyan határozatot vagy szabályrendeletet hajt végre, mely felsőbb jóváhagyás előtt végre nem hajtható; vagy

c) ha nyilvános botrányt okozó erkölcs-telen életet él, vagy ilyenemű kihágást követ el.

E pontok közül az a) és c) alattival szóról-szóra megegyezők az 1876. VII. t.-cz. 1. §-anak a) és b) pontjai.

Ime szakaszok jelölik meg a fegyelmi vétségeket, anélkül, hogy azoknak eseteit tuzetesebben körülírják.

Pedig a fegyelmi esetek körül ép oly határozott szabványokat kellene alkotni, mint a büntettek, vétségek és kihágások tekintetében alkotattak és amint a bírák és bírósági hivatalnokokra vonatkozólag azokat az 1871. évi VIII. t.-cz. megállapította. — És csodálatunkat kell kifejeznünk, hogy ezen törvény léteben, a közigazgatási tisztviselők és hivatalnokokra nézve nem alkalmaztatott e törvényezik, természetesen a megfelelő változtatásokkal; noha, ami a törvénykezési hivataloskodásban hivatali büntett és fegyelmi vétség, ugyancsak hivatali büntett és vétség az a közigazgatásban is.

Ami a hivatali bünteteket illeti, milyenekül az 1871. VIII. t.-cz. 11. §-a a hivatali titok közlését, a megvesztegetést, a zsarolást, az erőszakot, a hamisítást és a sikasztást jelöli meg, azok, mint a melyeknek megbüntetése a rendes bünyádi eljárás utjára tartozik, azért szabályoztatott ama törvényben külön; mert a szükség diktálta akkor; midőn az 1878. V. t.-cz. (a büntetőtörvény a büntetkekről és vétségekről) még a tervezett stádiumában vala.

Most már midőn az 1878. V. t.-cz. 42. fejezete a hivatali büntetkek és vétségekről rendelkezik, a közigazgatási tisztviselők a közhivatalnokok is ez alá esnek; (461. és következő §§) ennél fogva a hivatali büntetkek a közigazgatási törvényekben felsorolásra nem szorulnak.

Ellenkezőleg vagyunk a fegyelmi vétségekkel.

A tágabb értelemben vett bünesetek (facta poenalia) közé tartoznak a fegyelmi esetek is, (Pauter: Büntetőjogtana 85. §) s értjük alattuk azon cselekvényeket, melyek bizonyos körök intézkedési, felügyeleti vagy nevelési hatalmánál fogva és pedig oly czéliből vételnek fenyték alá, hogy azok elkövetői javuljanak, kötelességeik szabatosabb teljesítésére szoritassanak. (U. o. 88. §) E definitio alá fogvák a közigazgatási tisztviselők és hivatalnokok fegyelmi vétségei, a melyeknek megtorlása szükségképi követelménye a disciplinának, a rendnek; folyománya a felügyeleti s ellenőrzési jognak, mely jól rendezett államban az alsóbb hivatalú egy összekötti a felsőbbel, hogy végül miként a gula csucsában mindannyi az államfőben összpontosul.

(Folytatása következik.)

A kir. tanfelügyelőnek az iskolák állapotáról

az 1878. év II-ik felére szóló, a közigazgatási bizottságnak 1879. évi január 14-én tartott ülésében felolvasott és a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi minster urhoz intézett jelentése.

(Folytatás.)

A természetrajzi, természettani abra és eszköz-gyűjtemények, az iskolai könyvtárak, a faiskolák, a tornahelyek és taneszközök szaporodtak, a mulasztó szülők irányában alkalmazott büntetések már a lefolyt tanévben szigoruan eszközöltetett, tanbiztonsága ennek az, hogy az 1877/8. tanévben a megye területén büntetési czímen 2891 ft. folyt be, mely büntetési pénzek a jobbmodu községekben tökesítés czéljából a létező iskolalapokhoz csatoltatott egyrészt, másrészt pedig főleg kisebb községekben szegény gyermekek felruházására, könyvek, egyéb tanszerek és taneszközök beszerzésére fordittak.

Az iskolai könyvtárak egy iskolaév alatt 63-ról 98-ra szaporodtak, testgyakorlati tér volt 129, most 140; testgyakorlati készlet volt 66, most 99, daczára annak, hogy népünk még mindég nem képes a rendszeres tornászati oktatás valódi czélját és hasznát felfogni, kellőképen méltányolni.

Faiskola volt 195, most 206; jó állapotban 151, most 171. — A faiskolákra nézve eddig szerzett tapasztalataink után itélve, azon meggyőződésre jutottunk, hogy megyénkben a faiskolák és egyáltalában a gyümölcsfatermesztés az ez ügyben kibocsátott számtalan üdvös kormányrendeletek, valamint eddig általunk, ugy a megyei törvényhatóság és tanfelügyelőség részéről tett szigorú utasítások daczára, a községek részéről e téren nem oly buzgalom fejtetett ki, mint azt a jó ügy maga saját érdekünkben megkívánta volna.

Miután a megye területén igen sok kincstári és szerződéses község létezik, melyek saját földterülettel nem bírnak, ez okból faiskolát eddig nem állithattak, de a tanfelügyelő jelentései szerint, ott, hol már faiskolák léteznek, ezek a kellő ápolásban és észszerű kezelésben nem részesítettek, ezen hiányokat orvoslандó m. é. október 7-én 3892/1878. sz. rendeletünkkel a kerületi szolgabírák ismételt utasítva lettek, miszerint kerületükhöz tartozó minden egyes községben faiskolákat létesítsenek ott, a hol már faiskolák vannak, azok törvényszerű és észszerű ápolásáról gondoskodjanak, a kincstári és szerződéses községekben létesítendő faiskolák tárgyában pedig keressék meg valamint a tettes kincstári igazgatóságokat ugy a magán-birtokos urakat, hogy tulajdon joguk fenntartása mellett ezen községeknek faiskolák felállithatása czéljából haszonélvezetül legalább egy catast. hold földet kihalítani, illető községeknek a fennírtelt czélra átengedni sziveskedjenek.

Az eddig beérkezett szolgabírói jelentésekből meggyőződést szerzettünk magunknak, hogy általuk ez irányban a kellő intézkedések megtételtek és így hisszük, hogy a megyei faiskolák most már örvendetes fejlődésnek indulnak.

Ez alkalommal mély tisztelettel felelítettük még, hogy ugyan m. é. december 7-én 4832. sz. rendeletünkkel ismételt szigoruan meghagytuk a megyebeli községeknek, hogy a „Népkertész” („Der Volksgärtner” „Economulu” „Priatelj” „Svornost”) című hetilapot, mint a községi faiskolák hivatalos közlönyének előfizetési árát, 3 frtot, a községi költségvetésbe vegyék fel, most érintett szaklapot a tanitók számára rendeljék meg.

Az általános népiszkolai oktatás legnagyobb hiányai, intensiv-haladásunknak nagy akadályai még mindig a rendetlen iskoláztatás, a szükséges tankönyvek és tanszerek nélkülözése, a törvényesen előírt tantárgyak nemtanításában, az osztályok törvénytelen beosztása, a szükséges tantermek és tanitók létszámának elégtelensége, és végre népünk közönyösségében rejlik, mely hiányok nagyobb részt a szerb és román felekezeti iskolákra vezetendők vissza, mely iskolákban, főleg az 1 és 2 osztályokban, a real-tantárgyak nagyobb része nem tanittatik, mert illető iskolákban a törvényesen előírt 6 iskolaév helyett csak 3, legjobb esetben 4 iskolaév tanittatik, és így a tankötelesek nagyobb része az 5. és 6. iskolaévben előforduló realltantárgyakban, melyek a polgári életben oly szükségesek, nem oktattatnak, ezen realismereteket nélkülözni kénytelenek.

Igaz, hogy a hanyag iskoláztatás némileg a lakosság szegénységében és abban leli indokát, hogy a tankötelesek a szükséges ruházat hiányában az iskolát nem látogathatják, azonban sok szülő lelkiismeretlen hanyagsága a legtöbb községi bíró lanyhasága és az iskola iránti közönyössége itt ki nem menthető.

Torontálmege területén eddig a magyar nyelv 70 iskolában nem tanították, azonban Nagyméltóságod m. é. június 18-án 14914. sz. a. kelt magas rendelkezését, melyben meghagyja méltóztatott, hogy a magyar nyelv az idegen ajku iskolákban megfelelő apolásban részesítessék, a szegény sorsu tanulókat a szükséges tankönyvekkel ellátassanak, m. é. okt. 7-én tartott rendes ülésünkben tárgyaltuk és 2269/933. sz. a. hozott határozatunk értelmében felkértük a csanadegyházmegyei és gör. kel. püspökséget Temesvártól, a verseczi, aradi, karansebesi gör. kel. püspökségeket, egy-egy lugi gör. kath. püspökséget, nem különben az ág. h. ev. esperességet Temesvártól és a helv. h. ev. esperességet Békésen, miszerint Nagyméltóságod fennidcsért rendelete értelmében intézkedni méltóztatassanak, hogy közvetlen hatóságuk alatt álló, Torontál megyéhez tartozó felekezeti iskolák szegény növendékei a nélkülözhetlenül szükséges tankönyvekkel ellátassanak, a magyar nyelv pedig a nem magyar ajku iskolákban mint kötelezett tantárgy taníttassék, megfelelő apolásban részesítessék.

Egyben felkértük a megye területére kinevezett iskolatagozó urakat, miszerint iskolatagozó alkalmával a magyar nyelv tanítására különös súlyt fektessenek, ez irányban észlelt tapasztalásaikat a kir. tanfelügyelőséghez közöljék. A kerületi szolgabírákat pedig utasítottuk, hogy kerületükhöz tartozó községi iskolákban a magyar nyelv, mint kötelezett tantárgynak tanítását azonnal rendeljék el, egyben gondoskodjanak arról, hogy a szegény gyermekek a szükséges tankönyvekkel ellátassanak, intézkedésük eredményét legkésőbb m. é. decz. 15-én a közigazgatási bizottságnak jelentésük; felhívjuk egyben, hogy a különböző felekezeti püspökségek által a magyar nyelv tanítása és a szegény gyermekek tankönyveivel leendő ellátására vonatkozó intézkedések érvényét szerezzenek.

Miután a püspökségek ugyanez alkalommal felkértek, miszerint ebbeli intézkedésük a közigazgatási bizottságot értesíteni sziveskedjenek, van szerencsénk ez alkalommal mely tisztelettel jelenteni, hogy méltóságos és föltisztelendő Kengyelcz Emil, verseczi gör. kel. szerb, Metianu Janos, aradi gör. kel. román püspökök, ugy Szabó Janos, körös-tarcsáni, mint a békés-banati református egyházmegyei esperes részéről a közigazgatási bizottsághoz intézett, valóban hazafias szellemű átirataiból örömmel constatáljuk, hogy részük-ről ez irányban a kellő intézkedések megtétele, a kerületi szolgabírák beérkezett jelentéseiből szintén az tűnik ki, hogy ebbeli meghagyásunkat pontosan végrehajtották.

Es így reményünk nagy, hogy talán már rövid idő alatt azon kellemes helyzetben leszünk, Excellentiának tudomására juttathatni, hogy Torontálmege területén nem létezik iskola, melyben a magyar nyelv nem taníttatik, a kellő apolásban nem részesítettik.

Torontálmege közönsége áthalva az eszme nagy horderejétől ez irányban ide vonatkozó hozott határozata folytan feliratot intézett az ország törvényhozó testületéhez, melyben a magyar nyelv mint kötelezett tantárgy tanítását a megye területén létező összes népiskolaiban kérelmezték.

Miután a volt határvidéki részekben ezentul csakis oly tanítók alkalmazhatók, kik a magyar nyelvet szó- és írásban tökéletesen bírják, sok határvidéki szerb, román és tót község pedig magyar állami iskolák felállítását kérelmezték, ezek azonban az állam jelenlegi zilált pénzügyi helyzetére való tekintettel eszközölhetők, felállításuk nem levén, a kir. tanfelügyelőség a létező tankötelesekhez képest következő határvidéki községekben és pedig: Uzdin (tisza román) 2 osztály, Zrepaja (tisza szerb) 2 osztály, Neudorf (vegyes) 2 osztály, Petrovosszelo (román) 1 osztály, Ludwigsdorf (tót) 1 osztály, Dolova (szerb) 1 osztály, Perlász (vegyes) 1 osztály, Antalfalva (tót) 1 osztály, Rudolfs-grad (német) 1 osztály 1879. évi szept. 1-én leendő megnyitását rendelte el és az egybeni tárgyalások most vannak folyamatban, az ősmegyeben eddig Ernesztváza, Béga-Szt.-György, Bogáros községek lettek utasítva új tanosztályok felállítására, a többi még igen számos községekkel, melyek tanintézeti túltömöttek, új osztályok felállítására vonatkozó tárgyalások legközelebb fognak megindítani. (Vége köv.)

Az ezüst kérdés.

Az osztrák-magyar pénzügyi ziláltság némi rendezését várták igen sokan attól, hogy az ezüst olcsóbb lett s így a valuta helyreállítása könnyen eszközölhető lesz. Csakhogy e mellett feledék azt, hogy azon pillanatban, midőn az ezüst értéke annyira leszalott, megszünt az oly mértékű lenni az értéknek, amely szabályozza a pénz becset. Alig van teljesen kiderítve, hogy mi idézte elő az ezüst hanyatlását, de az bizonyos, hogy most mindenütt, félreismerhetlenül előterbe lép az arany törékvés, hogy az arany, vagy legalább is a kettős ércz-lab fogadtassék el a pénzérték alapjául. Igaz, hogy most még sokan vannak, akik valószínűleg az ezüst félrelökése által előidézendő nagy rázkodástól visszariadva, a kettős ércz-lab mellett állnak, de ezek is aligha tagadhatják el — legalább önmagok előtt, hogy ha így foly tovább az érczpiac alakulása, ugy csakhamar az arany lesz az egyedüli uralkodó. S épen ezért találkozik nem egy elismert szakintéző, aki nem tudja lelkére venni, hogy az osztrák-magyar monarchiában sokan azt emlegetik, miszerint a kormány a papíros-pénzt ezüstpénzzel akarja beváltani. Mivel is

léphetnének azok elé, kik ezt egy igen költséges, de nagy részben czélt vesztett finánczoperáció-nak tartják? Hogy micsoda érczből készül a váltópénz, az teljesen mindegy; de pénzalapul elfogadni egy oly érczemet, melynek értékét, csak relativ egy másik érczhez adhatjuk meg, bizonyára elhibázott lépés volna. Az ezüst előtt pedig határozottan ezen sors áll. Ezen okoskodáson alapuló aggodalom kifolyásának tartjuk, hogy az osztrák képviselőházban az iránt ohajtják tájékoztatni magukat, hogy vajjon nem árasztatik-e el a monarchia ezüsttel? Csak lenne az ezüst még mindig azon érték, melynek alapján valutánkat érszszereben rendezni lehet, akkor beözönlésétől bizonyára nem félne senki. Azt hisszük, hogy a birodalom kormányai nem-sokára kénytelenek lesznek komolyan foglalkozni azon kérdéssel, hogy micsoda lábra állítsák pénzrendszerünket.

Társadalmunk rákfenéje.

Nincs manap égetőbb kérdés a monarchia másik felében, mint az — uszorakérdés ügye. Mióta Bécsben tisztességes családok, akik előbb tiszteletben részesültek a társadalomban, öngyilkos módon visszadobják élüket az Alkotó kezeibe s a tángó seb, melyet az uszora ütött a társadalom minden rétegében, egyre nyilvánvalóbb lesz, — parlamentben, sajtóban, élcz-lapokban napirendre kerültek az uszorások, eme vakondjai, pusztító fergei a társadalomnak.

A közvélemény nyomása alatt, mely ugyszólva hadilábra állt az uszorások ellen, — a bécsi rendőrség az idegen, beköltözött uszorások ellenében már megtette több esetben, hogy némely notoriusabb uszorást kitolon-czoltatott.

A parlamentben pedig egyre hatalmasabban emelkednek hangok az uszora-törvény behozatála mellett. Hát minálunk mit csinálnak? Talán semmi baj sincs?! Oh dehogyan nincs.

Nincs az a vizár, nincs az a tűzár, nincs az a kód, mely pusztítóbban rombolna a magyar társadalom kebelében is, mint az uszora.

Meg van minálunk is az uszorások minden válfaja.

Vannak, akik csak nagy uraknak, kiskoru gazdag örökösöknek állnak rendelkezésre; s ezek nem afele ablaksarki pökök, akik ronda barlangjukba várják az áldozatot; ezek adják a gavallert, találkozhathat velük csiszolt padlos szalonokban s ott hivalognak a becsületes emberek társaságában, oly erkölcsi bátorsággal, mintha csak ők volnának a társadalom regeneratorói.

Vannak ismét, ugyancsak más nagyobb szabásu uszorások, akik ügyvédi vagy hajhászi közbevetéssel értékesítik a lehető legnagyobb haszonnal pénzüket, amely szerintük portékát; tehát kiki ugy érvényesíti, ahogyan tudja.

A kinek nem kell, ne vegye. Tisztelet a kivételeknek, de sajnos, az ügyvédi karnak is nagy homályul szolgál, hogy vannak, kik segédkeztek nyujtanak a kapzsi uszorások tetelhetetlen szomjának.

Ez a baj ugyan most már gyérült, mióta a kamat-maximum törvényileg 8 százalékbán van megállapítva.

Ezt ugyan lehet némileg ellenőrizni a betáblázásnál, de tessék ellenőrizni a váltó-adósságnál.

A nagyobb szabásu uszorásokon kívül, vannak még másnémet, de már ügyefogyott szatócsai a pénznek.

Ilyenek a fizetési ives és becsületszó uszorások. Amazok hivatalnokoknak, ezek katonatiszteknek kölcsönözgetnek.

Végül van még egy specficuma nálunk magyaroknál az uszorásoknak és ez az úgynevezett „arrendás“.

Ez a falusi nép szilpolya. Rendesen mint furuglás hálózat kerul a faluba s mint földesur ér késő aggkort.

Az uszorások eme specisei körülövedve tartják a társadalmat.

A pazarló nagy uri kényelem őket gazdagítja; a hivatalnok, midőn asztalánál görnyed, nekik keres; az írónak agyában a gondolat, melyet értekesít a kiadó, már előre az övék; ha elemi csapás éri a népet, a szilpoly csak annal jobban bízik. Nekik mindig van aratásuk.

Es pusztul házakban a birtok; hanyatlík a középosztály anyagi ereje; mert a birtok, a mire már megbízható kölcsön már nem kapható, végre is az uszora-kátyolába temetkezik.

Vannak egész községek, amelyekben előbb a jómód szintén lerit még az ezüstgombos, panyókára vetett mentékről is, és manap már ott vannak, hogy az uszora kamasos pénz meg a gunyát is lehúzza a nyakukból.

Haj miert jöttek. Mi nem hívtuk őket. Mi a pénzt árucikknek tekintjük; nyitl feltételeket szabunk; akinek tetszik viszi, — így szoktak védekezni az uszorások.

Es ehun nil ez az okoskodás megölő betűje a társadalomnak.

Ezen a bajon csakis a törvényhozás segíthet. Ha már egyszer behozta a kamat-maximum törvényt, most még hátra van, hogy mielőbb hozza be az uszora-törvényt is, mint annak kiegyesztő részét.

Nem kell sok paragrafus. Elég egy pár szakasz. Csak az mondassák ki, hogy aki a törvényes kamatnál többet veszi, büntényt követ el s mint ilyen büntvédi kereset alá esik.

Tessék elbinni, égetőbb kérdés az a polgári házasság kérdésénél. Es jó Iranyi jobban cselekszik vala, ha ezen ügyben emeli fel szavát.

Az uszora rákfenéje társadalmunknak; kiegyetni, kimsztázeni csak törvénnyel lehet.

Kimutatás

a szegedi árvíz károsultak számára Torontál-megyéből befolyt élmei cikkekéről.

Márczius 13-án ajándékoztak: Zsombolya 500 kilogr. kenyeret, 100 kilogr. szalonát, 60 darab sonkát; Kis-Zombor 40 kilogr. kenyeret; Ó-Béba 25 db. kenyeret.

Márczius 14-én ajándékoztak: Ó-Béba 24 db. kenyeret; Szerb-Csanád 40 db. kenyeret.

Márczius 15-én ajándékoztak: Perjámos 50 db. kenyeret; T-Becse 555 db. kenyeret, 2 zsák szalonát; Szb.-Csanád 45 db. kenyeret; N.-Kikinda 100 db. kenyeret, 1 zsák szalonát; nagy-kikindai segélyző egylet 940 kilogr. kenyeret; Mokrin 600 kilogr. kenyeret; Zsombolya vasp. állomási főnök 600 db. kenyeret, 4 oldal szalonát; Nagy-Szt.-Miklós 130 db. kenyeret; Pókay Gábor Ó-Bébaról 25 db. kenyeret, 2 zsák zabot; Nagy-Kikinda 30 kilogr. szalonát.

Márczius 16-án ajándékoztak: Német-Csanád 60 db. kenyeret, 100 kilogr. szalonát és húst vegyítve; Pókay Gábor Ó-Bébaról 25 db. kenyeret; Valkány 48 db. kenyeret, 19 kilogr. szalonát; Kocsóhá 4 db. kenyeret, 2 kilogr. szalonát, 2 kilogr. húst.

Márczius 17-én ajándékoztak: Nagy-Kikinda 1050 kilogr. kenyeret; Számos 85 db. kenyeret, 50 kilogr. szalonát; Szerb-Szt.-Miklós 50 db. kenyeret; Miutinovits szolgabíró 250 db. kenyeret, 1 zsák szalonát, 1 zsák burgonyát; szt.-huberti segélyző egylet 88 db. kenyeret, 1 láda szalonát; Czenkó István Valkányon 48 db. kenyeret, 19 kilogr. szalonát; Perjámos 212 kilogr. kenyeret, 95 kilogr. húst, 1 zsák babot, 35 zsák burgonyát; perjámosi szolgabíró-ság 1954 kilogr. kenyeret, 251 kilogr. szalonát és húst vegyítve.

Márczius 18-án ajándékoztak: Albrechts-flor 123 db. kenyeret, 7 1/2 kilogr. szalonát, 1 zsák burgonyát; Pókay Gábor Ó-Bébaról 25 db. kenyeret; Keglevichháza 117 db. kenyeret; Marienfeld 30 db. kenyeret.

Márczius 19-én ajándékoztak: Szerb-Csanád 63 1/2 db. kenyeret, 22 kilogr. szalonát; masztort segélyző egylet 236 kilogr. kenyeret, 42 kilogr. húst.

Márczius 20-án ajándékoztak: szent-huberti segélyző egylet 750 kilogr. kenyeret, 165 kilogr. húst, 400 kilogr. bort; Német- és Szerb-Módos 217 db. kenyeret, 2 láda sonkát, 1 zsák babot.

Márczius 21-én ajándékoztak: Nagy-Kikinda 400 db. kenyeret.

Márczius 23-án ajándékoztak: Nagy-Kikinda 1800 kilogr. kenyeret; Módos 580 kilogr. kenyeret, 23 kilogr. húst.

Márczius 31-én ajándékoztak: Hackheil József Zsombolyán 87 kilogr. szalonát és húst vegyítve, 10 zsák burgonyát.

Tallian, Joanovits Péter, szolgabíró, t. szolgab.

Nyilvános számadás és nyugtázás.

A szegedi árvíz károsultak javára N.-Becsek városában eddig befolyt és e helyen (12. és 13. számban) már elszámolva lett 1351 ft. 61 kr.

15. A XI-ik számú hiv. gyűjtő iven	186	30
16. A nagy-becsekerei kereskedői által-ság betegsegélyző egyletének adománya	25	—
17. A XVII-ik számú gyűjtő iven	6	40
18. Nt. Varady Mihály törvénytészi el-nök és kir. tanácsos ur adománya	120	—
19. A III-ik számú hiv. gyűjtő iven	86	90
20. Az I-ös sz. hiv. gyűjtő iven (folyt.)	134	71
21. — VI-ik sz. hiv. gyűjtő iven (folyt.)	19	10
22. — IX-ik sz. hiv. gyűjtő iven (folyt.)	94	70
összesen 2024 ft. 72 kr.		

A XI. számú gyűjtő iven (gyűjtő: Schwarz Mihály). Adakoztak: Mencer Lipót 3 ft, Quirini Lajos 2 ft, Nagy Endre 3 ft, Frankl Izsacl 2 ft, Grosz A. 1 ft, Konkoly Em. 2 ft, Maron Mihály 50 kr., Dr. Pejts György 3 ft, Hauser A. 10 ft, Dr. Schwim-mer 5 ft, Tichy Robert 1 ft, Mencer Agosta 5 ft, Schlesinger Lilla 2 ft, Schwarz Mihály és neje 20 ft, Pollak Hermann 40 ft, Sternfeld Charlotte 5 ft, Sternfeld Emilie 5 ft, Spiegl Etelka 3 ft, Weisz Ignaz 5 ft, Weisz Alex. 5 ft, S. G. 1 ft, Weisz Isidor 5 ft, Weisz Fanni 10 ft, Weisz Antonie 5 ft, Dr. Hoffen-reich 5 ft, Molnár G. M. 3 ft, Fischer Marie 2 ft, Olvashtalan név 2 ft, Rothmiller M. 10 ft, Deixner Lipót 5 ft, Krsztics János 5 ft, egy szakácsné 50 kr., egy szobalány 30 kr., Löwy Ignaz 5 ft, Messinger 2 ft, Popovits János ügyvéd 3 ft, összesen 186 ft 30 kr.

A XVII. számú gyűjtő iven (gyűjtő: Freischberger Paulina asszony) adakoztak: Frankl Emma 50 kr., Finkstein Adel 50 kr., Eckstein Katica 1 ft, Plesz Ida 50 kr., Braun Teréz 50 kr., Konkoly Berta 50 kr., Konkoly Olga 50 kr., Hammerlink Marie 50 kr., Eisner Helén 1 ft, Kohn Berta 50 kr., Diamant Melanie 40 kr., összesen 6 ft 40 kr.

A III. számú gyűjtő iven (gyűjtő: Gyonics Cyrill és Kohn Sándor) adakoztak: Dr. Szabó Alajos 5 ft, Dimitrievits Mása 1 ft, Gyonics Tyira 1 ft, Adamovits Sándor 1 ft, Szlankamenec Tósa 1 ft, Bollezny Ferenc 1 ft, Deixner Lipót 1 ft, N. N. 50 kr., Ungar 50 kr., Radicev Obrad 1 ft, Ambrózy István 50 kr., Ilievich Tamás 50 kr., Priza 40 kr., Petrovits Gyóka 20 kr., Konkoly L. 50 kr., Ambrózy Lajos Gyóka 20 kr., Cusner Farkas 50 kr., Zavisits 1 ft, Mateits Tósa 30 kr., Kocsis Miklós 30 kr., J. Guttmanné Tósa 30 kr., Grandjean Ferenc 1 ft, Gligorovits István 30 kr., Rath Anna 60 kr., Naschitz N. 1 ft, Likawetz Titus 1 ft, Atanaszjevits Nikola 2 ft, Guttman Ede 1 ft, Somogyi János 40 kr., Thomas Georg 50 kr., Sági János 50 kr., Ambrózy Jakab 30 ft, Mileits Vilada 1 ft, Popovits János 50 kr., Sztójánovits Mária 1 ft, Hiller József 1 ft, Nikolits Nikola 50 kr., Stern Zsigmond 1 ft, Cusner József 1 ft, Temmer Salamon 1 ft, E. Gr. 1 ft, Julius Jakab 1 ft, Winter J. L. 5 ft, Schlesinger Jakab 5 ft, Filips Nikolaus 40 kr., Hol-länder 1 ft, Gasparitz Pál 1 ft, Langhammer 1 ft, Neumann Ignaz 1 ft, Fischer Julie 1 ft, Mangold Hermann 5 ft, Angyelicus János 40 kr., Rosner Antal 1 ft, Marinkov János 20 kr., N. N. 40 kr., Heufeld 1 ft, N. N. 50 kr., Abelesz 30 kr., Stark Jakab 1 ft, Bodor Ferenc 50 kr., N. N. 50 kr., Flatinger József 20 kr., Joanovits Nika 50 kr., N. N. 40 kr., Spitzer Adolf 2 ft, Fischer Hermann 1 ft, N. N. 20 kr., Tauszig Henrik 1 ft, Rosner Anton 1 ft, Weisz Áron 1 ft, Weisz Lipót 1 ft, Finkstein A. 1 ft, Andrijevits Lyu-bomir 50 kr., Zecha Luiza 1 ft, Zecha N. 60 kr., Kiss Sarolta 5 ft, Bukovalla S. 1 ft, Temmer testv. 5 ft, Welliszlyevits Eufemie 1 ft, N. N. 20 kr., Engelman M. 2 ft, N. N. 60 kr., Braun Lous 50 kr., Hein Kata-rina 2 ft, Panits Lyubomir 1 ft, Feischl 50 kr., Ambrózy I. 1 ft, Nikiforovits Wásza 50 kr., Hajduska Josefín 50 kr., Kohn Simon 2 ft. Összesen 86 ft. 90 kr.

I. számú gyűjtő iven (folytatás) (gyűjtő: Kulifay Lajos polgármester). Adakoztak: Dolánybevaltó hivatali örszemélyzet 1 ft 80 kr., Daniél Valcsa 10 ft, Ambrózy Irma 2 ft, Napholcz Ágoston 10 ft, Szekulesz Lipót 5 ft, Ambrózy Ede 1 ft, A nagy-becsekerei írs-tanító és elemi iskolai növendékek gyűjtőmánya 70 ft 63 kr., Engl Antonia 5 ft, Engl Amália 10 ft, Engl Samu 20 ft. Összesen 134 ft 71 kr.

A VI. számú gyűjtő iven (gyűjtő: Steinbach Antal kir. tanfelügyelő). Adakoztak: Machalek Márton, m. kir. honvédfőhadnagy 4 ft, ifj. Szabó István 2 ft, Sztaniszlavov Marko 1 ft, Gresck Andrács 30 kr., Machalek János 1 ft, Machalek Júlia 50 kr., Polonyi Pál 1 ft, Janov Gyura 50 kr., Maron Márton 50 kr., ifj. Polyák Pál Jakab 50 kr., Machalek István 20 kr., Machalek Sándor 20 kr., Wuely Laus 5 kr., Kozsik Mihály 5 kr., Paulik Antal 5 kr., Kuppi József 5 kr., Jurkorozu Mátyás 5 kr., Gyurkovics József 10 kr., Szabó György 1 ft, Szabó Zsuzsanna 1 ft, Péter Fer. 1 ft, Meckl János 1 ft, Morán János 1 ft, Lyutity Markó 5 kr., Maximev Nikola 50 kr., Cambity Pora 20 kr., Borbély Anna 50 kr., Kársz Zsuzsanna 20 kr., Milanov Gyura 20 kr., Milanov Milka 20 kr., Raitz Steva 20 kr. Összesen 19 ft 10 kr.

A IX. számú gyűjtő iven (gyűjtő: Steinbach Antal kir. tanfelügyelő). Adakoztak: A n.-becsekerei erang-egyház községe 30 ft, Nedelykovits Paja lelkes 2 ft, Dr. Hoffenreich 5 ft, Quirini Gusztáv 2 ft, Andrassy Mihály 2 ft, Méhes József 2 ft, id. Gyurasz János 30 kr., Petrics Mihály 50 kr., Somlyai Sándor 30 kr., Weisz 1 ft, Panos Károly 1 ft, Szrematz Botta 1 ft, Eötvös Kornélia 1 ft, Kovalink János 30 kr., ifjabb Gyurasz János 20 kr., Kralick István 50 kr., Lika Magdalena 30 kr., Thomits Rakilla 50 kr., Megyessy Ákos 1 ft, Kren Mátyás 50 kr., özvegy Ambrózy Karolina 1 ft, Gyurasz Ferenc 40 kr., Gyurasz István 50 kr., özv. Tomasz Anna 1 ft, Wirth Mihály 50 kr., Radits Paja 20 kr., Kozma János 50 kr., Jankahidcz Gyóka 1 ft, Gruits Marko 20 kr., Goldstein József 50 kr., Veréb Pál 50 kr., Barna Pál 50 kr., Serfőzy Mihály 50 kr., Pollák Andrács 50 kr., Sezevovits Antal 1 ft, Malonyai István 50 kr., Radicev Vasza 50 kr., Milovanov Alexa 20 kr., Krezics Acza 20 kr., Arsinov Laza 20 kr., Weréb Andrács 1 ft, Erskry Tosa 60 kr., Deszpotov Paja 30 kr., Marko Lyubomir 1 ft, Mucsalov Gyura 2 ft, Nykos Lajos 40 kr., Moldoványi Ida 1 ft, Hálcz Gertrud 1 ft, Glauber David 50 kr., Kohn Rozália 30 kr., Stoitsis Antal 4 ft, Joler Mihály 20 kr., Stef-kovits Julia 50 kr., Gaal János 1 ft, Takács Mihály 50 kr., Mengyi Zsuzsana 40 kr., Cserevnyaszky István 1 ft, Schuld Péter 40 kr., Kozlovacsky Szava 30 kr., Nikolits Andria 1 ft, Gardinovaesky Maxa 1 ft, Gosz-podinovaesky Macza 1 ft, Kolofon István 1 ft, Lazich Jozca 20 kr., Toth Rozalia 30 kr., Szezhfi János 50 kr., Mihajlov Jova 30 kr., Magyarai Boldizsár 60 kr., Roth Bernard 50 kr., Zubrik János 40 kr., Bauer József 10 kr., özv. Török Julianna 1 ft, Dobos József 20 kr., Ratzkov Tea 2 ft, Petit, es. kir. kapitány 5 ft, Ruzits Pera 30 kr., Czvetkovits István 50 kr., Barányi Imre 20 kr., Poppov Lyuba 30 kr., Wersink József 20 kr. Összesen 94 ft 70 kr.

Miután a begyűlt könyrodományoknak egyszerre leendő elszámolása és a lapokba leendő fölvétele tel-jesen lehetetlen, szivesen kéretnek azon adakozók, kiknek könyrodományuk eddig a lapokban nyugtázhatók nem voltak, hogy addig, míg ezen eszgek is a leg-közelebbi vagy későbbi lapokban elszámolhatók lesznek, türelemmel lenni sziveskedjenek.

A fenti öszgek egyelőre és további intézke-désig a városi pénztárba lettek elhelyezve.

A szivesen fáradozó gyűjtő uraknak és nemes-keblű adakozóknak el nem mulasztatjuk már most is elismerésünket és halás köszönetetnek nyilvánítani.

Kulifay Lajos, polgármester.

Kellner Ede, Bielek Antal, mint a közs. segélyző-bizottság mint a közs. bizottság elnöke. jegyzője.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Antalfalva, 1879. márczius 25-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Van szerencsém a mellékelt jegyzékben foglalt adakozók névsorát, úgy a begyűlt 135 ft. 60 krt., mint a nőm Stojkovics R. Katalin által begyűjtött és beküldés végett nek-em atengedett öszgetek azon megkereséssel átszolgáltatni, miszerint ezen öszgetet az any-nyira sujtott szegedi vízkárosultak és mások segélyére kárhözalott lakosainak azon bizto-sítással átjuttatni méltóztatassék, miszerint — vallás- és nemzetiségi különbség nélkül — ép olyan nagy az adakozók részvétele, a mily nagy a szerencsétlen tanuló városban és a szegediek vesztése!

Midőn megkérem, hogy az adakozók név-sorát igen becses lapjában közölni szives-kedjék, maradván kitünő tisztelettel alázatos szolgálja

Stojkovics R. Döme, kir. jbró.

Adakozási kimutatás.

(Stojkovics R. Katalin urhölgy gyűjtőive.) Debeljácsa községében adakoztak: Osztertag Márton, Tóth Samuél kiki 5 ft; Osztertag György 3 ft; Panczel József, Hilti Károly, Sepsei Janosné, Pap István, Barta Sándor kiki 2 ft; Kovács Benja-min 1 ft. 50 krt.; Somogyi Laura, Geduly Anna, Mező István, Krivacs József, Mohácsi Imre, Szőke Mihály, Weber Péterné, Werebey Lajos, Pálnak János, Bus Mihály, Szinók Balázs, Monoki Antal, özv. Vitkay Sára, Pap Rebeka, Bergl Dávid, Krausz Ignaz, Csengeri Péter, Pap Lajos, Czizjak István, Olasz Pál, Szenti József kiki 1 ft; Róthen Mihály 60 krt.; Dolnics Károly, Sepsey Mihály kiki 50 krt.

Baránda községében adakoztak: Zsivanovits Constantin 5 ft; Jovanovits Jovan, Vitolics Misa kiki 3 ft; Jovanovits János és neje, Joanovits Lyubomir, Stojanovits Spiridon kiki 2 ft; Radojev Jelta 1 ft. 50 krt.; Marinkovics Alexander, Momirowski Demeter, Panov Jelta, Popov Vlada, Bolgarits Luka, Waits Tima, Daility Giga kiki 1 ft; Baranyi György, Baranyi Karolin kiki 50 krt.

Oppova községében adakoztak: Stoitsis Sándor, Prita Dimitria, Matics Nikola, Klein István kiki 5 ft; Matics Mátca 3 ft; Jagerovits S. Izel Adam, Butter József, Okanovits György, Zornleib Erneszt, ifj. Matics Nikola kiki 2 ft; Maging István, Szeferinat Markó, Ugrinov Józca, Petrovits Nikola, Matics Stanko, Popovics Szilárd, Wukovich Milan, Zsvikov Georg, Jovanovits Georg kiki 1 ft; Grosz György 3 ft; Hauber Hermine 1 ft.

Antalfalva községében adakoztak: Szűts Pál, Liebezt Mihály, Tarkó Ferenc kiki 1 ft; Engel Zsigmond, Hacker Nátán kiki 50 krt.; Stojkovits R. Katalin, Stojkovits R. Döme kiki 5 ft. — Összesen 135 ft. 60 kr.

Lovrin, 1879. márczius 31.

Több alföldi lap dicserőleg emlékezik meg Torontálmege németajku lakosságának hazafiai és emberbaráti adakozásáról, melylyel Szeged városa lakosai nyomora enyhítésébe hozzájárul. De a perjámosi járás nagyobbára német ajku községei közül mind-eknek előtt, kitünik az alig 3500 lakost szám-

gyűjtő: Kulifay
bevaló hivatali
ca 10 ft, Am-
0 ft, Szekulesz
-beeskerekéi ár.
tjéteménye 70 ft
lia 10 ft, Engl

Steinbach Antal
ek Márton, m.
István 2 ft,
András 30 kr.,
50 kr., Polonyi
Márta 50 kr.,
István 20 kr.,
5 kr., Kozsik
József 5 kr.,
József 10 kr.,
Péter Fer.
1 ft, Lyutay
Camilly Pera
szanna 20 kr.,
20 kr., Eatis

Steinbach Antal
skerekéi evng.
a lelkész 2 ft,
2 ft, Andrassy
z Janos 30 kr.,
30 kr., Weisz
1 ft, Eötvös
Hjabb Gyurász
ka Magdalona
ssy Ákos 1 ft,
Karolna 1 ft,
50 kr., Gzv.
Radics Paja
z Gyéka 1 ft,
50 kr., Veréb
Mihály 50 kr.,
1 ft, Malonyi
ilovanov Alexa
Laza 20 kr.,
r., Deszpotov
usalov Gyura
a 1 ft, Hölczl
Kohn Rozália
20 kr., Stef-
Takács Mihály
nszky István
Szava 30 kr.,
xa 1 ft, Gosz-
n János 50 kr.,
60 kr., Roth
Bauer József
József 20 kr.,
5 ft, Ruzits
Barányi Inare
József 20 kr.

nak egyszerre
fölvétele tel-
adatok, kik-
nyugdíjazások
gek is a leg-
hatók lesznek,
rábbi intézke-
e.
nak és nemes-
5 már most is
ilyvanítani.

ek Antal,
kös. bizottság
egyzője.

ZES.
czius 25-én.
ó ur!

jegyzekben
a hegyült
tojkovics R.
s végett né-
egkeresséssel
eget az any-
ak és mások
azon bizto-
szerint —
nélkü — ép
a mily nagy
a szegediek

akozók név-
lőli szives-
ttel alázas

s R. Döme,
jbíró.

gyűjtője.)
ak: Osztertag
tertag György
epsei Janosé,
Kovács Jenő-
y Anna, Mező
Szóke Mihály,
s Janos, Bus
ör Vityay
Ignác, Szent-
sz Pál, Szent-
r: Dolnic Ká-

Zsivanovits
olics Misa kiki
its Lyubomir,
ev Jaita 1 ft.
szki Demeter,
Luka, Waits
s György, Ea-

oisics Sándor,
an kiki 5 ftot;
Adam, Buttar
sz, ifj. Matia
erinatz Márko,
Stanko, Po-
y Georg, Jo-
györgy 3 ftot;

é: Szits Pál,
1 ftot; Engel
Stojkovic R.
— Összesen

czius 31.
emlékezik
kosságának
készségéről,
romoni eny-
ámási járás
közül min-
akost száni-

Iszló Lovrin községe, mely már a vész utáni napon szekér száma vitte az élelmi szert s a járásbeli szolgabíró úr előtt 200 menekült elhárítására önként ajánkozott, és midőn báró Lipthay Gizella urhölgy által adakozásra felszólították, készpénzben és élelmi szerekben eddig már 2036 ft. 50 krt adakozott.

Ezen a perjamosi járás nagyobbára gazdagabb községei által forrón reméljük követendő szép eredményhez hozzájárultak a jótékonyasága miatt köztisztelőben álló báróné, aki bajos leányaival napokig hazról hazra járt, kerve a könyörödményt; és különösen a hazafiság és jótékonyaság tetteiben erénytelen bürgő Novák Károly tisztelendő segéd-plebanos ur, aki szíveható szónoklattal úgy hatolt a népre, hogy a legszegényebb is örömmel áldozta utolsó filléréit.

Nem tagadhatjuk, hogy a társadalom minden osztálya szívesen teljesíti emberbaráti kötelességét, de az igazságnak hódolunk, midőn különösen fölemlítjük a katonaságot — melynek a vész napjaiban tanúsított nagylelkű önfeláldozását nem győzik magasztalni a menekültek ezrei, és ma is oly áldozatkészség bizonyítékait adja, melyek valóban elrészénylők. Így a 13. huszárezred 4-ik századának derek kapitánya Kovács úr században eszközölt gyűjtés eredményeként 112 ft. 10 kr. küldött a segélyző bizottságnak.

Hallottuk, midőn a valóságos áldozatot magasztalólag szólott a lelkes bogarosi főtanító Ferch úr a véletlenül egybegyűlt legénységhez, ez éljenzete kapitányát, aki gyűjtést rendezve, alkalmat nyújtott áldozatot hozni szívesedő honfitársakért.

A perjamosi járás segélyző bizottságnak több tagja.

HIRHARANG.

* A „*Torontál*” szerkesztőségénél a szegediek javára befolyt összegből e f. é. márczius 27-én 184 ft., azaz egyszáz nyolcvannégy forint megyénk szeretett főispánja kezéhez, illetőleg rendelkezésére bocsátatott.

A „*Torontál*” szerkesztősége.

* Személyi hír. Főispánunk ő méltósága megbülés következtében még mindig kénytelen a szobát őrizni. A ki tevékenységét és faradhatatlan szorgalmát ismeri, képzelteti, hogy mennyire hat az rea, hogy szobáját több napok óta el nem hagyhatja. Egészszége helyreállítva Uj-Szegedre és Verseczre fog utazni.

* Műkedvelői előadás. A husvétünnep alkalmával a szegediek javára ismét egy műkedvelői előadás lesz. — Azt hisszük, hogy ez is szép összeget fog jövedelmezni a jótékony célra.

* Közgyűlés. Megyénk közönsége folyó hó 9-én, délelőtti 10 órákor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: Ó Felsőcsékesztelek közönségének megünneplése iránti határozat hozatala.

* Közigazgatási bizottság. Megyénk közigazgatási bizottsága f. hó 7-én délelőtti 10 órákor tartja ápril havi rendes ülését.

* Boesánat kérés. Mult szomban Tallian Béla szolgabíró t. barátunktól egy érdekes levelet kaptunk Uj-Szegedről keltezte, mely annyira agyon volt corrigálva, hogy ő bizonyosan nem ismert saját szülő-terét. Intézkedünk, hogy többé ily botránnyos eset elő ne forduljon.

* Tisza-ápadása. A Tisza naponkint egy hüvelyknyi apadást mutat. A multheti erős szélviharok a töltéseket igen megrongálták.

* A Makón megjelenő „Maros” című hetilap panaszok, hogy a hidtól Kis-Zomborig vezető államutra kihordták a kavicsnak csufolt sár és szemetet s megbotránkozottak mondja, hogy miként lehet kavics helyett elfogadni ily szemetet. — Makón városzerte beszélnek erre vonatkozó botránnyos üzemekről, de melyeknek a „Maros” bízva Torontálmege kormányzatának jó hír nevében — hitelt adni nem akar. Megnyugtatóra szolgáljon a „Maros”-nak az, hogy a kavics nincs atvéve, de egyuttal figyelmeztetjük megyénk közigazgatási bizottságát, hogy ezen, valamint a többi kavicszállítványok átvetelénél kissé a vállalkozó körméret nézzen.

* Dieséreire méltó. Szommer Emil ur, titkár a cs. kir. állami vaspálya magyar ügyvivőségénél, nagylelkűen ajánlkozik egy a szegedi műveltebb osztályból származó 10—12 éves fiut örökbe fogadni magához, midőn ezt tudomásul hozzuk, nem mulaszthatjuk el az érdekeltek figyelmét fölhívva a nagylelkű férfinak nemesszivű hajlamáért köszönetünket előlegezni.

* Nyilvános számadás. A szegedi árvízkarosultak javára folyó évi márczius hó 29-én itt helyben tartott s az itteni ifjuság több tagja által kezdeményezett hangverseny jövedelme, és pedig helyárakért 404 ft. 60 kr., felülfizetések címén 75 ft. 80 kr., összesen 480 ft. 40 kr.; ez összegből levonva a kiadásokat 40 ft. 54 kr., a tiszta jövedelem tett 439 ft. 86 kr., mely összeg a városi segélybizottság útján a városi pénztári hivatalnál megőrzés végett és további intézkedésig már el is helyeztetett. — Felülfizeték Mangold úrnál: Stagettschmidt Pál 25 ft., Puskás Antal 1 ft., Sinkay Janos 5 ftot, Grandjean Ede 50 kr.; Kulifay Lajos polgármesternél: Kovács Ágoston 3 ft, Szávits Olga k. a. 5 ft, Várdy

Mihály 3 ftot; a pénztárnál: Hertelendy József főispán úr 3 ft, Dragoy Constantin 50 kr., Termasits Miksa 50 kr., Kovács Péter 50 kr., Csucsán Janos 80 kr., Bielek Vilmos 9 ft, 50 kr., Hadzsits Cásár 50 kr., Dr. Noa József 1 ft, Palugovits Antal 1 ft, Deutsch Jakab 50 kr., Bakó Farkas 50 kr., Gretsck József 50 kr., Rothmiller Mayer 1 ft 50 kr., Brájler Gyula 50 kr., Bild N. 50 kr., Csucsán Janos 20 kr., Bielek Antal 50 kr., Dr. Tolveth R. 50 kr., Werner Ede 20 kr., Risztics Janos 50 kr., Spitzer Adolf 50 kr., Kohn Albert 2 ft, Rosenfeld Leopold 50 kr., Freund Nándor 50 kr., Salik József 10 kr., Konstantinovits Vasza 50 kr., Zagaitán N. hadnagy 50 kr., Versesay Gyula 1 ft, Szávits Józsa 50 kr., Knausz Henrik százados 50 kr., Dr. Klee Sabbas 50 kr., N. N. 50 kr., Pfnieszl József 1 ft, Jarmaczky Sándor 50 kr., Rieger Ede 50 kr. és Hölczl Lőrincz 50 krt. — Midőn a hangverseny jövedelmére vonatkozó számadást a fentebbiekben nyilvánosságra hozni szerencsém van, egyben kedves kötelességemnek ismerem az ezen hangverseny alkalmával közreműködött úrhölgyeknek és uraknak, a rendező és indítványozó uraknak, nemkülönbén a felülfizető és áldozatkész közönségnek, kik ezen szép eredmény eléréséhez mindnyájan segédkeztet nyújtott szívesek voltak, elismerést s halás köszönetet nyilvánítani úgy a saját nevemben mint a szegény árvízkarosultak nevében is. — Kitérő tisztelettel Kulifay Lajos, polgármester. — Kelt N.-Beeskerekén, 1879. évi ápril 2-án.

* Jótékonycélú műkedvelői hangverseny. A fájdalom jankiáltas, mely Szegedről felhangzott, felrúta az egész civilizált világot, és mindenütt megindultak a gyűjtések. Szegény és gazdag egyaránt veteledik, hogy tehetségéhez képest hozzájáruljon a nyomor enyhítéséhez s e tekintetben nem utolsó helyet foglal el Nagy-Beeskerek. Nem- és vallás-különbőség nélkül siet mindenki, hogy filléréit a felebaráti szeretet oltárára rakja.

A különben és minden tekintetben igénybe vett város minden módját felhasználja, hogy pénzt teremtsen a Szegediek számára, így a nemeslelkű polgármester ur indítványára hangversenyt rendeztek a helybeli színházban itthelyi műkedvelők. A hangverseny szűfolt haz mellett mult szombaton tartott meg. Mint mondani szokás, egy alma sem fert volna még a nézőterbe s a kik előadás közben kimentek, többé be nem juthattak, oly nagy volt a tolongás. A jegyek mind elkelték, még mielőtt ismertek volna a programot, de a később megállapított program még a kényesebb igényeket is kielégíthette.

Midőn a hangversenyről bírálatot akarok írni, megvallom némi zavarban vagyok, mert attól tartok, hogy az, ki azon jelen nem volt, meggyőződésemet előzékenységnek vagy servilismusként fogja tartani, pedig az, ki az előadást élvezte, látandja, hogy csak a tiszta igazságot írom meg. Az egész hangverseny folyamata alatt alig akadt egy kis tévedés, annál kevésbé hiba. A hosszú műsor egyes pontjai gyorsan pörögtek le egymásután, úgy hogy a hangverseny végével senki sem érezte magát fáradtnak vagy unottnak, és szívesen fog részt venni a lelkes közönség egy újabb hangversenyben, mely, mint hallom, szintén tervben van.

A hangversenyt a főgymnasiumi ifjuság énekkara kezdte meg. Ez ifjuság igen szabatosan énekel és különösen a piano, crescendo és forte helyes alkalmazása, valamint a tiszta hanghordozás által bebizonyította, hogy e kar vezetése szakavatott kezekben van; a népdalokat ismételnie kellett.

A második szám mindenkit igen kellemesen lepett meg, különösen annak utóbbi szaka: Schubert „Ständchen” című darabja, mely egészen új átiratban, oly szép és sajátos öszhangzatában csaknem ismeretlennek tűnt föl; a hatást nem kevésbé emelte a valóban művészi előadás, mely alig hagyott hátra valamit kívánni valót, pedig ez átirat eljászsása nem közönséges zenei ismeretel tételez fel, különös nehézséggel jár az ütemek helyes beosztása és megtartása; művész legyen itt a játszóok mindegyike, különben babeli zűrzavar és a dissonanciák fölsűrtö hangja fogja élvezhetlenné tenni az előadást. Elmondhatjuk, hogy e szám fényesen sikerült. Hertelendy Margit urhölgy a zongoraszó játsza el. Nem tudtuk hamarjában, magán a játszó kisasszonyon felejtük-e szeméinket, vagy azon könnyűséget szemléljük-e, mellyel újjai a zongora billentyűn futottak végig, avagy pontos, szabatos, minden tétovázástól ment játékát csodáljuk. Elmondjuk őszintén, hogy mintegy igen kedves álomból ébredtünk fel, midőn a darabnak vége volt, fogadja a lelkes kisasszony halás köszönetünket a nyújtott élvezetért. Legnagyobb elismerés illeti Wiltshogo urat, ki a harmoniumot és Strobl karmester urat, ki a gordonkát kezelte precíz, és finom játékkal.

Az ezután következett „Magyar ábrándot” gr. Feszetics Bennoné játszotta finom izléssel és bevezetett kitérélyel.

A kegyelemárty Ördög Roberthöl Steinbach Antalné urhölgy énekelte. Nem csekély feladatot oldott meg nevezett úrnő, kinek rokonszenves, szívhez szóló, biztos hangja elárulta, hogy az ének kedvenc-foglalatossága s hogy e tekintetben nem unoz; különösen feltűnt azon öntudatosság, mely minden lámpaláztól menten, átérzi azt, amit előad.

„Das Gebet einer Braut” című ábrándot Strobl Henrik karmester szerzette hegedű, zongora és harmoniumra, szerző ur a harmoniumot kezelte. Maga a darab megragadja a hallgatót és a legjobb mesterművek mellé sorakozik, mely értelem és érzelem lengi át az egésztest és szívesen átengedi magát az ember e zene hatásának, mely majd melábusan ömli a hanghullámokon, majd szilaj szenvedélyben csapong mint a boldog szerelem, míg

végre egy elhaló sohajban véget ér. Az előadás kifogástalan volt. Virányi Flóra kisasszony, ki zongorán kísérte a hegedűt hasonlótt azon kedves ibolyákhoz, melyeket oly szívesen keresünk fel, oly szerény, oly kedves, oly minden prátensis és affectalástól ment volt egész fellépése, hogy mar csak ezertis igazán sajnáltuk, hogy a darab véget ért, sajnáltuk, hogy nem láthatjuk tovább, hogy nem hallhatjuk többé. Oly pontosan kísérte a hegedűt, úgy tudott a harmoniumhoz simulni, hogy hegedű, harmonium és zongora mintegy szerves egészet képzett. Mint meggyőződünk Kuffer Gyula ur a hegedűt nem közönséges bravóval kezelte, a viharos: Hogy volt! után igen kedves magyar népdalokkal lepte meg a halás közönséget.

A második szakaszban Beethoven: „Sonate pathétique” című darabot: Kuffer Gyula, ifj. Vécsey István, Haidegger Lajos és Strobl Henrik urak játszották vonó négyesben és tekintetbe véve azon valóban rövid időt, mely alatt e hangverseny létesült csak elismerőleg szólhatand az előadásról.

Az árvizi hajóst Vörösmarty Mihálytól szavaltta Obelcz József ur; szavaltata közvetlen, benső, átmondott és átértett volt.

Weber Concertjét 4 kézzel előadták: Machalitzky Mária urhölgy és Machalitzky Emil ur. E darab elég hosszú volt, de azért a hallgatókat még sem farsztá ki, mi jele annak, hogy a testvérpár feladatának magaslatán állott, egyetlenegy hibát sem lehetett észrevenni, a legkisebb tétovázást sem lehetett észlelni: oly egyöntetű, oly biztos és oly szép volt ez előadás, hogy a kedves ütemek még soká fognak a hallgatóság felüben csengeni: következett egy Duo Belizár dalműből zongorakísérettel melletti éneklék Steinbach Antalné urhölgy és Mangold Armin ur. Mangold urnak szép bariton hangja van s tud is vele bánni; de Steinbach urnó is oly tisztán intonált, oly érzéstelejesen éneklé szerepét, hogy a közönséget elragadta.

A hangverseny utolsó pontja: Nach der Maskerade című vigoopera, jobban mondva énekes bohózat volt Hofnertől. E darab élénk derűsége okozott; a szereplők: Kadelsburger Mór, Kleszky János, Mangold Armin és Momirsky Mita urak dícséretesen oldották meg feladatukat. E darabot véget ért egy valóban élvezetes est. Magától értetik, hogy a lelkes közönség tapsok és éljenekkel nem fukarkodott.

Fogadják e hangverseny buzgó rendezői és szíves közreműködői a szenvedő kárvalótlak, a művészet és a hallgatóság nevében legmélyebb halánkat és köszönetünket.

* Metszik a szőlőt. A szőlőkertek déli oldalán már megkezdtek a szőlőmunkát. Venyige csomók jelzik, hogy a metszés egyes helyeken már foganatba vétetett. — Jó reménytel fogtak a gazdák a szőlőmunkához. Adja Isten, hogy reményök teljesedjék, s ne hozzon szemökbe könyvet egy késői fagy.

* Egy heves természetű asszonyság. Egy Mészáros nevű magyar nő, ki Péterváry egy törvényszéki tisztviselő neje nem rég fogságra ítéltetett azért, mivel Rucinszky vizsgáló bírót, Czukanov törvsz. al-elnököt és Barszov bírót megsértette. A 8 napi börtönbüntetést az asszonyság ki is állotta, midőn mult hó 12-én a fogságból elbocsáttatott, sürgösen beszélni kívánt Szaburov ügyész-szel, ki a végtárgyaláson ellene a vádat emelte volt. Szaburov semmi jót sem sejtve, segéde Matuszevics alügyéssel fogadta az asszonyt, ki mihelyt a segéd elé bocsáttatott, erre azonnal rárohant s hatalmasan arczul üt. Azután falegyezőjével elkezdte irtalmatlanul ütni verni, úgy hogy a legyező az al-ügyész fején szerte szét tört. A dühöngő asszonyt az elősietett szolgák azonnal elfogták s a vizsgáló bírót elé vitték, ki vasra verette és ujra börtönre vitette. Eleinte azt hitték, hogy a dühöngő asszony, ki annyi bírót és ügyészt megsértett, meg van örülve. — Az orvosok azonnal megvizsgálván, kijelenték, hogy az asszony teljesen egészséges, csupán egy kissé heves természetű van.

* Ritka szülési eset történt nem rég Oroszországban az asztracháni kormányzószág Nikolszkoje nevű falujában. Ott ugyanis egy 35 éves paraszt asszony Panuziza Anna, 5 gyermeket szült: 3 fiut és 2 leányt. A szülés 4 óra hosszág tartott, s minden órában egy gyermek jött a világra. Az ötödik — leány — másnap lett meg, de ez mindjárt meg is halt. A többi 4 gyermek csak harmadnapra halt meg, míg az anya teljesen egészséges maradt.

* A magyar gabna Svájcban. Jól értesült forrásból írják Genfből a következő tájékoztató sorokat: Ausztriából, de különösen Magyarországból az utóbbi időben nagyon jelentékenyebbé vált a gabna és liszthehozatal a Svájcba. E tény különböző körülmények, de főleg az segíti elő, hogy a francia kikötőbe febr. vége óta nagyon kevés szállítmány érkezik. — Az említett kikötőbe januárban 2.600.000 hektoliter érkezett és februárban már csak 1.112.821 hektoliter. E körülmény nagyban elősegítette a magyar gabnaüzletet, mely most általános hauszenkát örvend. Franciaországban azonkívül az áradások nagy károkat okoztak és miután m. hó 16-tól Franciaországban megszűnik az olcsó szállítási tarifa, a gabonakivétel Magyarországból a Svájcba rendkívüli mértékkel öltethet, sőt még Franciaországra is kiterjedhet.

* Villanyos csókok. Egy leánytársaságban egy amerikai lapból a következőket olvasták: „Ha két fiatal nő a villanytelep egy-egy sarkát kezébe veszi és a tevéleges és nemleges közti összeköttelést egy csókkal hozak létre, mind a két nő egyformán oly ér-

zés által lepetik meg, mintha egy fiatal, tüzes bajszos férfi csókolt volna meg őket.” A lányok rögtön szelfutottak, s azóta szünet nélkül ostromolják a mamákat, hogy rendelkez meg nekik olyan villanygépet, mert ők — úgy mondják — nagyon szeretnék a villanyosság természetét tanulmányozni.

* A székesfehérvári kiállításban mint a fővárosban kifejtett akció után várni lehetett — a főváros ipara igen tekintélyes mértékben lesz képviselve. — Budapestről eddig mindig mintegy 150 kiállító jelentkezése küldetett be; azonkívül mintegy 120 bejelentés már össze van gyűjtve és legközelebb beküldetik. Azokkal együtt, a kik jelentkezéseiket még be nem adták, de a kiknek részvételét bizton várni lehet, összesen legalább 350—400 kiállító lesz Budapestről.

* Botránny egy udvari bálon. A római királyi palota legutóbbi udvari bálján a kotillon alatt az igazságügyministerium egyik magasabb rangú hivatalnoká annyira elmerült egyik minister ifju nevével folytatott csevegésbe, hogy az általuk elfoglalt kis termen a közlekedést teljesen megakasztották. Egy szertartásmester, ki egy cseszvédi akart a termen átmenni, felkérte a hivatalnokot, hogy utat nyisson neki, ez azonban tan nem találva azt hozzá rangjához illő hangon intözve, vagy bosszankodva a kétségkívül igen érdekes csevegés megzavarására, s a kérelmek helyét nem adott. A szertartásmester erre hevesen kezdett beszélni, s zavaráhíhet egyének bizonyítása szírent szertartás nélküli kidobással is fenyegetőzött. Csak erre tőla aztán a hivatalnok odább székelt, de egyuttal a szertartásmestert kihívta. Ez aztán most felsőbb helyen szándékoszik megtudakolni, „vajlon a kihívást kötelese elfogadni?”

IRODALOM.

A „*Vasárnapi Ujság*” márczius 30-ik száma következő tartalommal jelent meg:

„A Tisza szabályozása.” Fenyvessy Adolf-tól. Bolgar népköltemények: Sólyom bírók. A fogoly gyermeke. Erdődi Belától. „A ki örökké bujdosott.” Igaz történet. Közlé Eötvös Károly. — „Az orosz könyvkereskedő.” — „A hegum ötszáz milliója.” Verne Gyula regénye. — „Siberia felé.” — „Egyveleg.” — „Szedeg vésznapiaból.” — „Szedegről.” — „Egy régi munkatárs.” — „Az írők és művészek társaságának hangversenye a szegedi és alföldi árvízkarosultak javára.” — Irodalom és művészet. Közintézetek, egyletek, s. b. rendezet hetrovatok.

Képek: Szegedi árviz: 1. A király a vár bástyáján. Greguss Imre eredeti rajza. 2. Szechenyi tér a városaházával. Roskovic eredeti rajza. 3. Gátszakadás az első és második órház közt. 4. Munkálatok az államasut töltesen. Greguss Imre vázlatá után. 5. Életmentés. 6. Az alföldi vasut órházai. Greguss Imre eredeti rajza. — Politikai foglyok szállítása Moszkvából Szibéria felé. — Kappenstein Nándor.

A „*Vasárnapi Ujság*” előfizetési ára negyedévre 2 ft., a „*Politikai Ujdonságok*”-kal együtt 3 ft. A „*Vasárnapi Ujság*”-ból teljes számu példányok január elejétől még kaphatók.

Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó hivatalában (Budapest, egyetemutca 4-ik sz.) megrendelhető a „*Képes Néplap*” és „*Politikai Híradó*” legolcsóbb hetilap a magyar nép számára, melynek előfizetési ára félévre csak 1 ft. A „*Háboru-Krónika*” negyedévre a „*Képes Néplap*”-pal 1 ft., a „*Vasárnapi Ujság*”-gal 2 ft. 50 kr., a „*Politikai Ujdonságok*”-kal 2 ft.

Üzleti jelentés.

Budapest, 1879. évi márczius 29-én.
A lefolyt hét elején a hangulat lanya maradt, de a középén beállott esőzés és havazás a hangulatot szilárdabbá tevő és az árak 5—10 krajczárral javultak. Buzában itteni malmok csak mérsékelve vásároltak, kivételre pedig csak jelentéktelen vételek történtek. Dunai szállítások meglehetősen élénkek. Rozs kivételre a szokottal élénkebben vásároltatott; árpa teljesen elhanyagolt; kukoricza csak az itteni szükségletre vásároltatik, nemkülönbén zab. Repcekörtések augusztus-szeptemberi szállításra frt. 13.50—13.75 történtek. Ószi buza októberi szállításra frt. 9.25—30 krajczárig.

Liszt. A malmok előbbi kötéseik legombolyításával vannak elfoglalva, az emelkedett áron sem bel- sem külföldi rendelményeket nem ad és így valószínű, hogy ujra olcsóbb áron kell az ajánlatokat megkezdeni. Kórpa megmaradt régi olcsó árakban.

Következők a mai árak, melyek 100 kilóként Budapestre szállítva értetnek.
Tiszai buza: 75 kgr. frt. 8.80—9.—, 76 kgr. 9.15—30, 77 kgr. 9.40—60, 78 kgr. 9.70—90, 79 és 80 kgr. 10.—, 10.20. Pestvidéki buza 75 kgr. frt. 8.30—50, 76 kgr. frt. 8.60—80, 77 kgr. frt. 8.90—9.10, 78 kgr. frt. 9.20—90, 79 és 80 kgr. frt. 9.50—75, Bánati buza 75 kgr. frt. 8.40—60, 76 kgr. frt. 8.70—90, 77 kgr. frt. 9.10—20, 78 9.30—60, ezen árak 3 óra értetnek.

Rozs frt. 5.60—6.—, zab frt. 5.40—70, elsőrendű egész 6 frt; kukoricza frt. 4.65—75, Kőbányára számitva frt. 4.80—85; árpa — takarmányi — frt. 5.25—75, malata árpa frt. 6.25—75, serfőző árpa frt. 7.50; köles frt. 4.75—5.25. Ezen árak készpénzért értetnek.

Szerkesztői nyiltposta.

A módosi és szombolyai levelet csak jövő számbunkban közölhetjük, miután csak a mai postával kaptuk.

3916. sz. ex 1879.

(58—3.2)

H i r d e t m é n y.

Torontálmegye részéről közhírre tétetik, hogy a megyei csendőrök, megyei hajdúk, tisztis legények és hivatali szolgák számára szükségelt:

A) Felszerelések.

- 3 darab Vékerle-karabély,
- 14 " kosáros kard,
- 3 " 6. lövésre 12 mm. börtökkel ellátott revolver,
- 36 " bőr kardakasz,
- 8 " túlténytáska szíjjal együtt (csendőörök számára),
- 6 " " " (tisztis legény számára),
- 32 " huszár csákó teljesen felszerelve,
- 32 " vitéz öv,
- 32 " nyakraváló,
- 3 " lópokrócz,
- 3 " magyar nyereg,
- 3 " kantár,
- 3 " zablá,
- 3 " kötőfék.

B) Ruházati anyagok.

- 7,88 méter sárga flanel,
- 1098 " nyári ruhára való zwilchváson,
- 501,53 1/2 " zwilchváson bélésre,
- 1298,88 " bélés-váson,
- 84,48 " kemény váson,
- 5535,26 " vastag zsinór,
- 660 darab gombhurok,
- 5 " rövid mentekötő,
- 37 " sapka-rózsá,
- 37 " napellenző,
- 37 " állszij,
- 4 1/2 " belésbőr,
- 2 " finomabb fekete ukrójni prém,
- 3 " közönséges " " "
- 117 1/12 tuczat olajbogyódad sárga rézgomb,
- 75 1/12 " nagy gömbölyü " " "
- 62 " rózsá formájú " " "
- 280 1/12 " kis gömbölyü " " "

C) Ruházati elkészítés.

- 3 darab kapucezzal ellátott köpenyeg,
- 40 " kapucznélküli köpenyeg,
- 2 " nagy gallérral ellátott köpenyeg,
- 5 " mente,
- 126 " huszárka,
- 57 " atila,
- 164 " blouze,
- 366 " magyar nadrág,
- 183 " mellény,
- 183 " nyári blouze,
- 183 darab nyári magyar nadrág,
- 37 " sapka — szállítása illetőleg elkészítésének átengedése tekintetéből f. é. április 16-án reggeli 9 órakor Nagy-Becskereken a megyei székház nagytermében a nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni kívánók következő közlése mellett hivatnak meg:

1-szor. Az A) alatt felsorolt tárgyakra árlejtészők 100 ft., a B) alatt felsorolt tárgyakra árlejtészők 150 ft., végre a C) alatt felsorolt ruhaneműk készítésére árlejtészők 280 frtnyi bánatpénzt tartoznak le-tenni.

2-szor. Hogy az elősorolt felszerelések, ruházati anyagok és ruhadarabok készítésére nézve az árlejtés külön-külön fog megtartatni s az egyes rovatoknak az utóbb elrendő legesekélyebb árai összevéve az összes rovatokban elősorolt felszerelések, ruhaanyagok és ruhakészítési árai összege fog újból árlejtési árul szolgálni, magától értetvén, hogy a mennyiben az összes felszerelés, ruhaanyag és ruházati darabok készítésének ily módon való árlejtés alábecsítésével az összes rovatokra nézve csekélyebb ár értenék el, mint az egyes rova-tokra tett ajánlati összegeket tekintve, ez esetben az egyes vállalkozó-nak az egyes rovatokban foglalt cikkek előállítására tett ajánlataikból származó joguk és kötelességük önként elenyésznek.

3-szor. Az árlejtésre kitűzött napot megelőzőleg 1879. április 15-ig déli 12 óráig lepecsételt, 50 kros bélyeggel és az ajánlati összeg 10%-kának megfelelő bánatpénzzel ellátott ajánlatok az alispáni hivatalhoz nyújtandók be. Ezen ajánlatok az egyes szállítmányosoportokra külön teendők, és azon világos nyilatkozatot kell magukban foglalniok, hogy ajánlkozó a szállítási feltételeket ismeri, és azoknak magát aláveti. — Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés befejezésével fognak kinyittatni. Későbbben benyújtott írásbeli vagy szóval lett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4-szer. A C) alatt elősorolt ruhadarabok elkészítésére a vállalkozónak Torontálmegye hatósága részéről a következő anyagok adatnak át:

- 146,52 1/2 méter barna posztó,
- 948,90 " közönséges kék posztó,
- 70,35 1/2 " finomabb kék posztó,
- 13,86 " fehér posztó,
- 77,29 " vörös " "
- 7,88 " sárga flanel,
- 1098 " nyári ruhára való zwilchváson,
- 501,53 1/2 " zwilchváson bélésre,
- 1298,88 " bélés váson,
- 84,48 " kemény váson,
- 5535,26 " vastag zsinór,
- 1880 darab gombhurok,
- 5 " rövid mentekötő,
- 37 " sapka rózsá,
- 37 " napellenző,
- 37 " állszij,
- 4 1/2 " belés bőr,
- 2 " finomabb fekete ukrójni prém,
- 3 " közönséges " " "
- 117 1/12 tuczat olajbogyódad sárga réz-gomb,
- 75 1/12 tuczat nagy gömbölyü sárga rézgomb,
- 62 " rózsá formájú " " "
- 280 1/12 " kis gömbölyü " " "

D) Kalapok.

A megyei csendőrség számára szükségelt 146 darab nagy ne-mez kalap beszerzése céljából f. é. április 18-án reggeli 9 órakor fog a megye székház nagy termében a nyilvános árlejtés megtartatni, melyre

44 frtnyi bánatpénzzel ellátott vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a feltételek a szokott hivatalos órákban a megyei számvevőség irodájában megtekinthetők.

Írásbeli, 50 kros bélyeggel és az említett bánatpénzzel ellátott ajánlatok f. é. április 15-ke déli 12 óráig nyújtandók be az alispáni hivatalnál. Ezen ajánlatok a szóbeli árlejtés befejezésével fognak kinyittatni.

Utóajánlatok semmi szín alatt el nem fogadotnak.

Kelt Nagy-Becskereken, 1879. évi március 25-én.

Torontálmegye alispáni hivatala.

151. sz. 1879. t. k. v.

(56—3.2)

Á r v e r é s i h i r d e t m é n y.

A módosi kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy a cs. kir. szab. ált. osztrák földhitelezet felperesnek, br. Radosse-vits Tivadar és Lajos elleni árverési ügyében a 7694./1878. sz. a. végzéssel 1879. jan. 16-ára ki-tűzve volt II-ik árverés felperes kérelmére elhalasz-tatott és újabb határnapul 1879. évi április 16-ikára, d. e. 10 órára, horvát-neuzinai község-háznál kitű-zetik, mely alkalommal a velika-grédai 118. és neuzi-nai 401. tjkvben foglalt br. Radossevits Tivadar és Lajos ingatlanai a már közölt feltételek alatt el fog-nak adatni.

Kelt Módoson a kir. járásbírótság mint tknyvi hatóságnál, 1879. évi január 19-én.

230. sz. kig. 1879.

(57—3.2)

Á r v e r é s i h i r d e t m é n y.

Jozefova község erkölcsi testület tulajdonát ké-pező és egy tagban lévő „Dolny rid“ nevezetű széna-kaszáló, mely a jozefovai 154. számú birtokivben 831., 832., 833 1/2 és 833 3/4 részlet-számok alatt fel-veve van, három egymásután következő évekre a legtöbbet ígérőnek lesz kiadandó. Minélfogva felhi-vatnak az árverezni kívánók, hogy ebéli óhajuk tel-jesítendő, avagy a földterület megtekintése szempont-jából, a mennyiben az megtekintettni óhajtatnék, az árverésig bármikor a községnél leendő jelentkezés után megtörténhetik.

A földterület 1600 □-ölből 716 holdat tesz ki, mely terület részint füzes, részint szántó, legnagyobb része azonban szénakaszáló.

Az árverés megtartás napja e folyó évi május 1-jére tűzetik ki Jozefova község-háznál, következő feltételek alatt:

1. Kikiáltási ár egy-egy évre 3000 ft. osztrák értékben, ennek 10%-át, avagy 300 ftot bánatpénz fejében köteles az árverezni kívánó lefizetni, mely összeg az árverés befejeztekor kifizetlenni, eselleg a vételárba betudatni fog.

2. Az elért legmagasabb bérösszeg az árverés napjától számítandó legfőlebb 8 nap alatt a községi pénztárban évenként előre kifizetendő.

3. A bérlő sem állami adókat, sem másféle ter-heket nem viselend, kivéve az elért összeg után reá kivetendő kereseti adókat.

Kelt Jozefován, 1879. évi március 20-án.

670. sz. k. i.

P á l y á z a t.

(55—3.2)

A szarcsai körorvosnak elhalálózása folytán ürese-désbe jött ezen állomás, választás utján betöltése 1879. évi április 23-án, délelőtt 10 órakor, a körorvos székhely-n, azaz Szarcsa község-háznál fog eszközöltetni; ezen körhez tartozik Román- és Német-Szarcsa, Ernesztháza, Szerb- és Horvát-Neuzina községe.

Az egyes látogatásért a képviselő testület határoza-tával megállapított díjakon kívül az évi rendes fizetés 600 ftot tesz.

Felhivatnak ennélfogva a pályázni szándékozók, hogy az 1871. évi XVIII. tcz. 74., valamint az 1876. évi XIV. tcz. 43., illetve 143. §§-ai értelmében felszerelt folya-modványait a választást megelőző napig ezen szolgál-bírósnágnál benyujtsák.

Módoson, 1879. évi március 23-án.

Lebanovich István,
szolgabíró.

11. sz.

P á l y á z a t.

(51—3.3)

Dobricza községében üresedésben lévő jegyzői állo-más választás utján betöltése e. f. évi április 8-án, d. e. 9 órakor, Dobricza község-háznál fog eszközöltetni.

A járandóság következő: készpénz 400 ft., 4 öl ke-mény tűzi fa, 60 ft. úti átalány, szabad lakás és a magán-munkálatokért a községi szabályrendeletben megállapított díjak.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, kik a magyar, német, szerb és román nyelvet írásban és szóval bírják, miszerint a jegyzői szigorlatot az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-ában előirt jegyzői vizsgát Torontálmegye szakbí-zottsága előtt letették, igazolt bizonylattal felszerelt fo-lyamodványait a választást megelőző napig az alól-írott kerületi szolgabírósnágnál benyujtsák.

Kelt az alibunári kerületi szolgabírósnágnál, 1879. évi március 4-én.

Kamenszky György,
szolgabíró.

Á r l e j t é s i h i r d e t m é n y.

A költöves valamint ács munkák átadása iránt, a gör. keleti templom kijavítása céljából Barandan az ár-lejtési hirdetmény ezennel kiiratik.

A tervrajzok valamint a részletezés naponta alul-írott nál betekintethetők. E munkákért 3900 frt. lón meg-állapítva.

Zárt ajánlatok az ajánlat 20% biztosítékával f. évi április 6-ig (március 25-ig ó naptár szerint) alulírott-hoz címzendők.

Barándán u. p. Szakula március hóban.

A gör. keleti egyház elnöke:

(59—3.2)

Zsivanovits Szilárd.

Á r v e r é s i h i r d e t m é n y.

Ezennel közhírre tétetik, miszerint f. é. április 20-án délelőtti 10 órakor fog a Torontálmegyei takaré- és hitelbank nagytermében az alapszabályok 75. és 99. §§-ai értelmében azon az 1568, 2214, 2361, 2628, 2745, 2755, 2809, 2880, 2939, 3019, 3040, 3078, 3094, 3131, 3155, 3158, 3160, 3180, 3181, 3201, 3218, 3233, 3245, 3250, 3254, 3255, 3260, 3268, 3274, 3276, 3316, 3320, 3329, 3349, 3351. számú már lejárt zálogívek alatt az intézettel elzalogosított arany- és ezüsttárgyak és egyéb drágaságok, továbbá az 1161. számú értékpapír kölcsön fedezésére szolgáló értékpapírok nyilvános elárverése megtartatni, melyekre nézve az illető zálogívek birtokosai az árveréstől elállást f. é. április 17-ig alulírott igazgatóságnál ki nem eszközöndik.

Venni szándékozók tehát már most oly megjegyzéssel hivatnak meg ezen árverésre, hogy az eladandó tárgyak iránt bővebb felvilágosítást nyujt az intézet könyvvivősége.

Nagy-Becskereken, 1879. évi március 31-én.

A t o r o n t á l m e g y e i t a k a r é k - é s h i t e l b a n k i g a z g a t ó s á g a.

(61—2.1)

A j á n l a t.

Alólírott, m.-íttebei lakos és nős, a jegyzői teen-dőkben jártas, alkalmazást óhajt 30 ft. havi fizetés mellett magyar vagy németajku községben.

A netáni felvételre vonatkozó levelek legfeljebb április 1-ig fentnevezett községbe küldendők és ugyan alólírott nak nevére címzendők, ki is azonnal kész — amennyiben már alkalmazással szerencsételtett is volna — válaszolni.

(63—3.2)

Horváth Antal,

s. jegyző.

Ü z l e t á t v é t e l.

Tisztelettel alólírott bátorodik a t. cz. községgel tudatni, hogy ipja Bacilla János cipész-üzletét átvette, és felkéri az eddigi itt vásárlókat, jó és pontos szolgálatot biztosítva, további bi-zalmukkal őt is megilletni.

Raktáronon mérsékelt árak mellett kész férfi-, női- és gyermek-czipők, továbbá a kenésre használandó hihedett bőrcsinozat (Leder-Appretur), valamint finom fénymáz (Lack) kaphatók. Lábbajosok számára czipők a legnagyobb gondnal készítettnek.

Mély tisztelettel

Stier Ferencz.

(60—3.1)

főutca, Stagenschmidt-féle házban.

Folytatás a mellékletben.